

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET
SAMENWERKINGSAKKOORD TUSSEN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP, HET
VLAAMSE GEWEST EN HET WAALSE GEWEST OVER DE AFSTEMMING VAN
HET ARBEIDSMARKTBELEID EN DE BEVORDERING VAN DE
INTERREGIONALE MOBILITEIT VAN DE WERKZOEKENDEN**

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet is erop gericht om instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden.

Het samenwerkingsakkoord beoogt een samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest om te streven naar een vlottere werking van de arbeidsmarkt. De doelstelling die hierbij nagestreefd wordt, bestaat uit het realiseren van een grotere mobiliteit van werkzoekenden tussen het Waalse en het Vlaamse Gewest en de tekorten in de knelpuntberoepen aan te pakken.

Hiertoe willen de respectievelijke regeringen zich engageren om, naast de realisatie van een grotere mobiliteit van de werkzoekende tussen de gewesten, ook de beroepsopleidingen, taalopleidingen en werkplekleerinstrumenten actief in te zetten bij de werkzoekenden voor het invullen van de vacatures uit het andere gewest.

Beide regeringen streven ook naar een betere afstemming op elkaars arbeidsmarkt. Hiermee beogen beide partijen het instroompercentage van Waalse werkzoekenden in Vlaanderen te verhogen en anderzijds tegemoet te komen aan de behoeften van de Vlaamse bedrijven die op zoek zijn naar personeel. Dit wordt verder geconcretiseerd in een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de beide gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten, respectievelijk VDAB en le FOREm.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Verwijzend naar het samenwerkingsakkoord van 24 februari 2005 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de interregionale mobiliteit van de werkzoekenden.

2. Verwijzend naar het actieplan van 3 juni 2018 tussen VDAB en le FOREm ter bevordering van de interregionale mobiliteit om de integratie van Waalse werkzoekenden te verhogen en om tegemoet te komen aan Vlaamse bedrijven die op zoek zijn naar personeel.

3. Verwijzend naar het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 dat in het hoofdstuk Arbeidsmobiliteit en -migratie het volgende vermeldt:

"Aantrekken van talenten blijven we doen volgens het 'concentrisch' bemiddelingsmodel: eerst in Vlaanderen, dan in de andere gewesten (via samenwerking met Le FOREm¹, Actiris² en ADG³), de aanpalende grensregio's en tenslotte in het buitenland (ook buiten de EU)."

4. Verwijzend naar het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 2022 'Iedereen nodig, iedereen mee' bepaalt in pijler 4 'Benut de kansen interregionale mobiliteit en economische migratie' om zo tot een samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse en Waalse gewest te komen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

6. De Vlaamse economie is geëvolueerd naar een knelpunteconomie. De socio-economische vooruitzichten en de demografische evolutie geven aan dat we het komende decennium naar een blijvende knelpunteconomie bewegen. Vlaanderen vergrijsst en er komen onvoldoende jongeren op de arbeidsmarkt om de pensioneringsgolf van de babyboomgeneratie op te vangen. Bovendien is het arbeidspotentieel in Vlaanderen kleiner dan in Wallonië. Anderzijds telt Wallonië een groot aantal werkzoekenden en ligt de werkzaamheidsgraad lager dan in het Vlaamse gewest. Als gevolg daarvan is Vlaanderen een belangrijke bron van toegankelijke banen voor veel Waalse werkzoekenden die met passende ondersteuningsacties deze kansen kunnen aangrijpen om een baan te vinden. Het samenwerkingsakkoord biedt de mogelijkheid om het Waalse arbeidspotentieel toe te leiden naar Vlaamse vacatures en zo mee de werkzaamheidsgraad in Wallonië te verhogen en eveneens bij te dragen aan stijging van de werkzaamheidsgraad in het algemeen.

7. De inzichten in hoe de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten moeten samenwerken om de problemen op de arbeidsmarkt aan te pakken, zijn ook geëvolueerd.

VDAB en le FOREm kijken samen naar de noden van de arbeidsmarkt en brengen oplossingen in kaart. Beide diensten zullen ervoor zorgen dat elke vacature van elke werkgever automatisch ter beschikking wordt gesteld voor het andere gewest. Daarnaast zal elke burger in Vlaanderen en Wallonië vrij kunnen solliciteren in het andere gewest en dit bij voorkeur via de digitale weg (automatische matching van vacatures aan het profiel in Mijn Loopbaan bij VDAB of Mon profil professionnel bij le FOREm). Een werkgever zal zowel de dienstverlening van VDAB als de dienstverlening van le FOREm kunnen vragen.

8. VDAB en le FOREm zorgen er samen voor dat de werkzoekenden over de gepaste competenties beschikken (technische vaardigheden, taalkennis, soft skills, mobiliteit enzovoort) om ook in het andere gewest te kunnen werken. Zo wordt speciale aandacht besteed aan de taalcompetenties die een belangrijk component vormen om de integratie binnen het bedrijf te bevorderen en de communicatie tussen de werknemers te vergemakkelijken. Hiervoor zal le FOREm gebruik maken van o.a. Waalse Talenplan en VDAB zal gebruik maken van de reeds beschikbare ondersteuningsmiddelen zoals IBO-T en taalopleidingen.

¹ FOREm: Service Public Wallon de l'Emploi et de la Formation Professionnelle

² Actiris regionale kantoor voor werkgelegenheid van Brussel

³ ADG:Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft

Beleidsmaatregelen en doelstelling

9. Het voorliggende samenwerkingsakkoord heeft tot doel om de versterkte samenwerking tussen de Vlaamse en de Waalse gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten VDAB en le FOREm een juridische basis te verlenen en een duidelijke focus te geven, namelijk het bewerkstelligen van een vlottere werking van de arbeidsmarkt en het aanpakken van de knelpunten op de arbeidsmarkt door het verhogen van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden.

Hiermee beogen beide partijen zowel de tewerkstelling van Waalse werkzoekenden in Vlaanderen te bevorderen als het bijdragen aan het verhogen van de werkzaamheidsgraad in Wallonië. Anderzijds willen beide partijen tegemoet komen aan de behoeften van de bedrijven die op zoek zijn naar personeel. Dit wordt door beide partijen omgezet in een gemeenschappelijk meerjarenplan.

10. Dit samenwerkingsakkoord bepaalt de principes en de werkwijze die de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten, VDAB en le FOREm, moeten volgen om het volgende te realiseren:

- Vanuit een gezamenlijke (jaarlijkse) arbeidsmarktanalyse stellen VDAB en le FOREm samen de knelpunten vast op de arbeidsmarkt.
- Op basis van deze bevindingen bepalen de raden van bestuur van VDAB en le FOREm daaruit voortvloeiende doelstellingen en concrete acties.
- VDAB en le FOREm zetten een brede gezamenlijke dienstverlening op naar werkzoekenden en bedrijven om die interregionale mobiliteit verder te stimuleren.

Impactanalyse

11. De maatschappelijke impact van dit samenwerkingsakkoord is groot. Een vlotte interregionale mobiliteit biedt werkgevers in Vlaanderen een grotere kans om geschikte arbeidskrachten te vinden om hun vacatures in te vullen. Voor de Waalse werkzoekenden biedt werken in Vlaanderen de opportuniteit om zich te kunnen inschakelen in het arbeidsproces en draagt zo bij aan de verhoging van de werkzaamheidsgraad in Wallonië.

12. VDAB reserveert vanaf 2024 jaarlijks 200.000 euro voor project 33027 "Vlaanderen-Wallonië Interregio" van zijn communicatiebudget voor de acties beschreven in art. 10 van het ontwerp van het samenwerkingsakkoord: *"Beide partijen zetten in op interne en externe communicatie over de gezamenlijke acties om de werkzoekenden en werkgevers te mobiliseren om over de taalgrens te solliciteren en te rekruteren."*

De financiële weerslag van voorliggend ontwerp van decreet zal met andere woorden gecompenseerd worden binnen de beschikbare begrotingskredieten van VDAB en heeft geen bijkomende budgettaire impact op de Vlaamse begroting.

13. Voorliggend ontwerp van decreet genereert geen rechtstreekse impact op Vlaamse jongeren onder 25 jaar. De Vlaamse JoKER-toets is dan ook niet van toepassing.

14. De armoedetoets is niet van toepassing.

15. Er is geen bestuurlijke impact op lokale en provinciale besturen of op het Brussels hoofdstedelijk gewest.

16. Er is geen impact op de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel.

Implementatie

Dit samenwerkingsakkoord is voor onbepaalde duur geldig en treedt in werking op de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de laatste instemmingsakte uitgaande van de contracterende partijen.

De uitvoering van dit samenwerkingsakkoord ligt in de handen van de beide gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten VDAB en le FOREm. Hun raden van bestuur volgen dit open evalueren de uitvoering ervan.

C. Totstandkomingsprocedure

Het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op (datum) en werd ondertekend op (datum).

Met het ontwerp van decreet wordt instemming verleend aan het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest en het Waalse Gewest met betrekking tot de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden.

- De Raad van Bestuur van VDAB verleende een positief advies op 13/09/2023
- Wetgevingstechnisch- en taaladvies is niet vereist voor voorliggend instemmingsdecreet omdat het hier gaat om een decreet dat meer dan eens in dezelfde vorm terugkeert.
- Inspectie Financiën verleende een positief advies op 11/09/2023
- Er werd **begrotingsakkoord** verleend op xxxx
- De SERV verleende advies op xxxx
- De **VTC** verleende advies xxxxx op xxxx
- De GBA verleende advies xxxx op xxxx
- De Raad van State verleende advies op xxxx

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden, vermeld in artikel 127, §1, eerste lid, 2°, van de Grondwet alsook gewestaangelegenheden, vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Wanneer bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing zijn op zowel de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048 van 10 april 1996).

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt zowel gewestaangelegenheden, meer bepaald binnen het domein arbeidsbemiddeling, zoals bedoeld in artikel 6, §1, IX, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, als gemeenschapsaangelegenheden, met name aangelegenheden die kunnen worden gekwalificeerd als "beroepsopleiding en -bijscholing" in de zin van artikel 4, 16° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel stelt de doelstelling vast van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 2

Dit artikel beschrijft het werkingsgebied van dit samenwerkingsakkoord. De samenwerking heeft betrekking op het gehele Vlaamse gewest en Franstalige regio binnen het Waalse gewest. Binnen de drie vooropgestelde geografische zones zal actief en intensief samengewerkt worden.

Artikel 3

In dit artikel worden VDAB en le FOREm gelast om elk jaar een arbeidsmarktanalyse uit te voeren voor de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

De arbeidsmarkt evolueert sneller dan samenwerkingsakkoorden kunnen voorzien. De veranderingen zijn vaak ook niet voorspelbaar. Daarom is dit een samenwerkingsakkoord dat het mogelijk maakt om wendbaar op toekomstige wijzigingen te kunnen inspelen. Een belangrijk uitgangspunt om dit te kunnen realiseren is een gezamenlijke arbeidsmarktanalyse, gekoppeld aan concrete oplossingen voor de vastgestelde knelpunten. De gezamenlijke analyse betreft in eerste instantie de noden van de arbeidsmarkt (vacatures en werkzoekenden) binnen Vlaanderen en Wallonië, met een specifieke focus op de knelpuntberoepen, de gevraagde taalkennis/competenties en de opportuniteiten voor interregionale mobiliteit.

Deze analyse vormt de basis voor het vastleggen van gezamenlijke objectieven en acties op het vlak van begeleiding, beroeps- en taalopleidingen of andere maatregelen ter bevordering van de interregionale mobiliteit. Deze objectieven zullen tussen VDAB en le FOREm besproken en vastgelegd worden in een samenwerkingsovereenkomst met gekwantificeerde doelstellingen en meetbare resultaatsindicatoren.

Artikel 4

In dit artikel wordt het vrije verkeer van vacatures en werkzoekenden als principe vooropgesteld.

De uitwisseling van vacatures mag echter niet leiden tot de verdringing van de werkzoekenden in het andere gewest. De huidige verwachtingen van de evolutie van de arbeidsmarkt wijzen op een knelpunteconomie, waar alle werkkrachten nodig zullen zijn om de vacatures in te vullen. Wanneer er echter op een bepaald moment, als gevolg van een economische crisis of een crisis in één bepaalde (sub-)sector, vacatures zouden zijn waarvoor er een grote arbeidsmarktreserve is in het betrokken gewest, dan kan er op basis van deze clause beslist worden om geen actieve doorverwijzing te organiseren vanuit het andere gewest, specifiek voor die vacatures.

De automatische uitwisseling van vacatures blijft daarbij steeds lopen. Het staat werkzoekenden eveneens altijd vrij om op eigen initiatief te solliciteren voor vacatures in het andere gewest.

Artikel 5

In dit artikel wordt bepaald welke gegevens VDAB en le FOREm zullen uitwisselen. Hierbij engageren VDAB en le FOREm zich te beperken om reeds vastgelegde stappen naar werk van de betrokken werkzoekende, zoals opgenomen in hun respectievelijke elektronische toepassingen uit te wisselen in het geval van domiciliëring naar het andere gewest of in het geval van inschrijving als vrije werkzoekende in het andere gewest. VDAB en le FOREm kunnen eveneens gegevens uitwisselen bij opportuniteiten voor interregionale mobiliteit bij de uitvoering van hun opdracht ten aanzien van hun werkzoekenden

Artikel 6

Dit artikel bepaalt welke gemeenschappelijke dienstverlening VDAB en le FOREm zullen ontwikkelen, waarbij de criteria voor de passende dienstbetrekking, ongeacht de gewestgrens, actief en consequent toegepast worden.

Artikel 7

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 8

Het kader die het mogelijk maakt voor een werkzoekende om een opleiding te volgen in het andere gewest werd vastgelegd in de kaderovereenkomst van 9 juni 2009 (kaderovereenkomst wordt vernieuwd in het najaar 2023) tussen de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten VDAB, Bruxelles Formation, le FOREm en ADG.

Artikel 9

Werkplekieren is een belangrijke opleidingsmaatregel voor de ontwikkeling van de nodige competenties op de werkvloer.

Beide regeringen verzoeken VDAB en le FOREm om het werkplekieren te promoten tav werkzoekenden en werkgevers en te organiseren, rekening houdende met de eigen specifieke modaliteiten bij de uitvoering ervan.

Artikel 10

Beide regeringen doen een investering in sensibilisering en communicatie.

Artikel 11

Voor de uitvoering van dit artikel zullen beide gewesten de bevoegde instellingen hierbij betrekken.

Artikel 12

De beide regeringen verzoeken de betrokken instellingen optimaal informatie uit te wisselen en te onderzoeken waar afstemming en samenwerking mogelijk en wenselijk is. Hiertoe kunnen er door de betrokken instellingen werkafspraken gemaakt worden, met respect voor de bevoegdheidsverdeling en de GDPR/privacy.

Artikel 13

Dit artikel bepaalt de mogelijk om een interregionale tewerkstellingscel, zoals bedoeld in artikel 6 Het sociaal noodplan voor de wederinschakeling van werknemers die het slachtoffer zijn van een collectief ontslag van het Samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige

Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de interregionale mobiliteit van de werkzoekenden van 24 februari 2005, waarbij de cel kan opgericht worden, ongeacht het aantal getroffen werknemers in andere gewesten

Artikel 14

De gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten verbinden zich ertoe de AVG-regels na te leven.

Artikel 15

Beide regeringen verzoeken VDAB en le FOREm om een gezamenlijk samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met daarin de gekwantificeerde doelstellingen en meetbare resultaatsindicatoren van de bovenstaande artikelen, rekening houdend met respectievelijke bevoegdheden, ter uitvoering van dit ontwerp tot decreet.

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 17

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

artikel 18

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Jo BROUNS